

TULEVAISUUDEN AMMATTIILAISET

Työpaja perustuu Sitran Tulevaisuustaaajuus -menetelmään

Työpajan tavoitteena on, että osallistuja...

1. harjoittelee tulevaisuusajattelua ja ymmärtää miksi tulevaisuusajattelua tarvitaan
2. ymmärtää, minkälaista tulevaisuutta kestäväällä kehityksellä tavoitellaan
3. osaa kuvitella erilaisia toivottavia tulevaisuuksia
4. osaa suunnitella toimia, joilla jokainen voi vaikuttaa toivottavan tulevaisuuden rakentamiseen

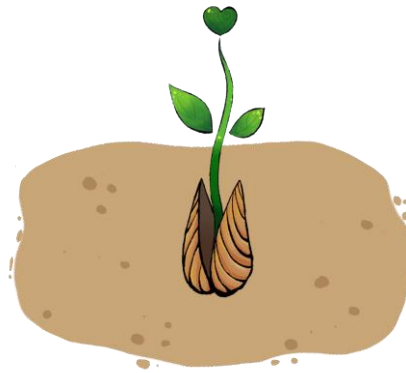
Työpajassa on neljä osaa

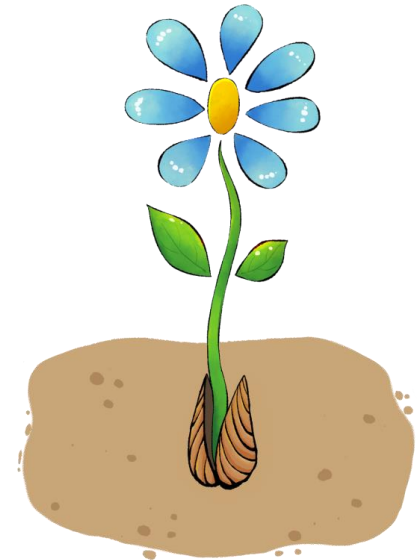
Osa 1: Johdanto

Osa 2: Haasta

Osa 3: Kuvittele

Osa 4: Toimi ja vaikuta

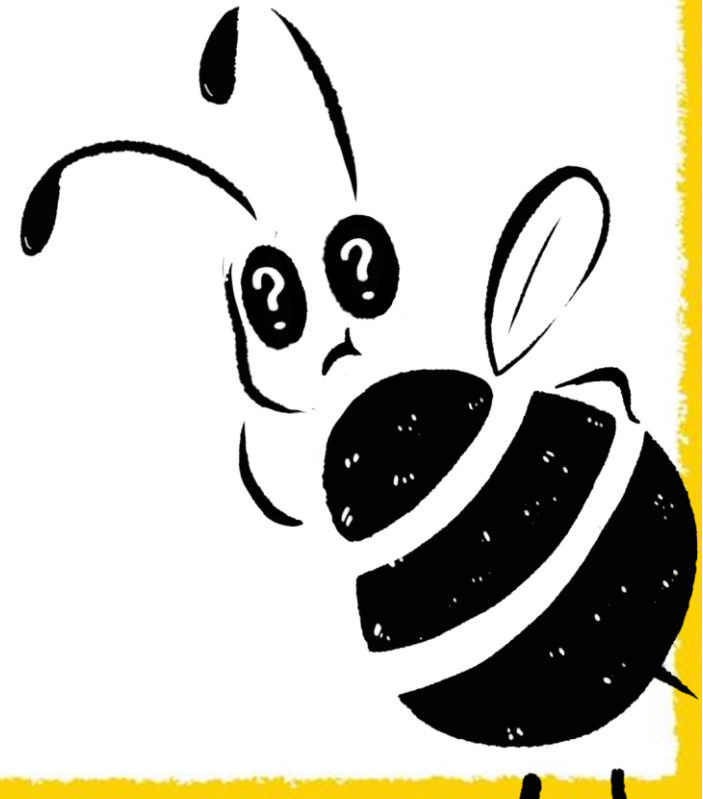
Johdanto

- Mitä tulevaisuusajattelu tarkoittaa?
- Miksi tarvitsemme tulevaisuusajattelua?
- Minkälaista tulevaisuutta kestäväällä kehityksellä rakennetaan?

Tehtävä! Mitä sinulle tulee mieleen tulevaisuudesta?

- Mieti hetki, mitä sinulle tulee mieleen sanasta “tulevaisuus”?
- Kirjoita ensimmäisenä mieleen tullut ajatuksesi ylös

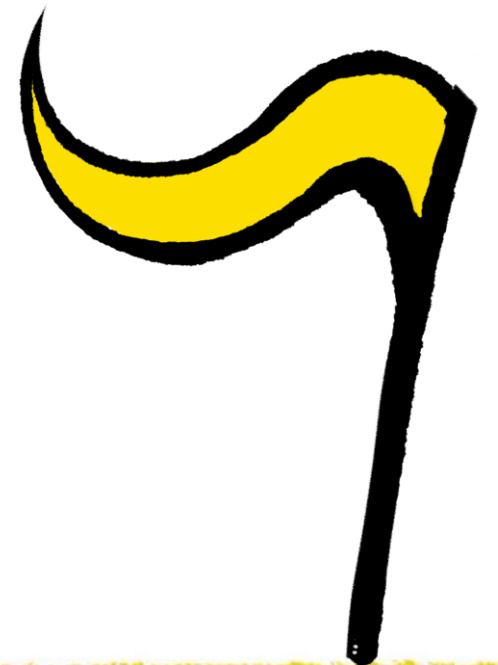

Miksi tarvitsemme tulevaisuusajattelua?

- Erilaisten tulevaisuuksien kuvitteleminen on usein vaikeaa
- Näemme tulevaisuudessa usein paljon erilaisia uhkia ja ikäviä asioita
- On tärkeää, että mietimme myös sellaisia tulevaisuuksia, joita me haluamme
- Hyvien tulevaisuuksien kuvitteleminen on tärkeää, jotta voimme myös toimia niiden puolesta

Mitä tulevaisuus tarkoittaa?

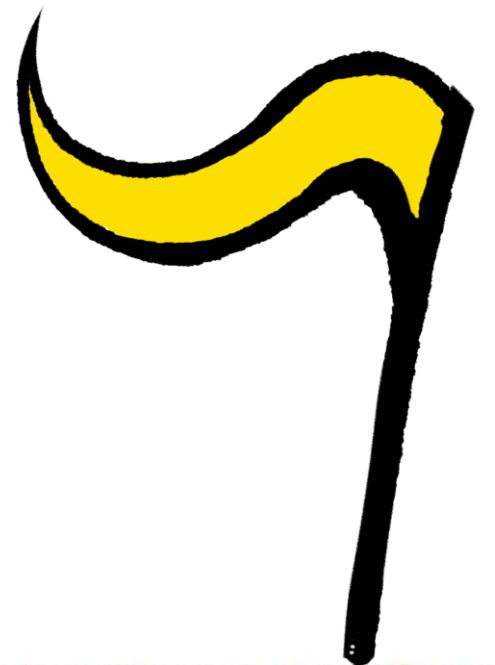
- Tulevaisuus voi tarkoittaa mitä vain hetkeä nykyhetken jälkeen (huomenna, kuukauden päästä, 100 vuoden päästä).
- Tässä työpajassa me ajattelemme tulevaisuutta vuonna 2050, eli mietimme aikaa 30 vuotta eteenpäin. **Minkä ikäinen sinä olet silloin?**

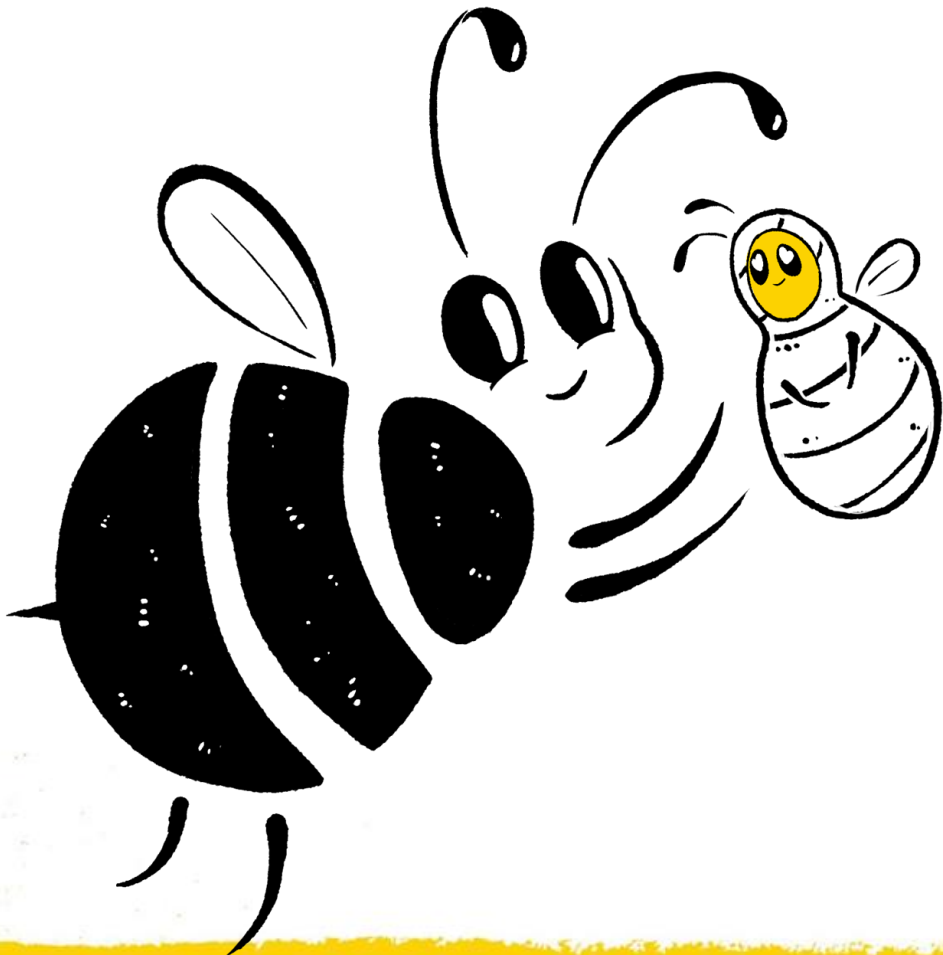
Mitä tulevaisuusajattelu tarkoittaa?

Tulevaisuusajattelun voi tiivistää kolmeen lauseeseen:

1. "Tulevaisuuksia on monia"
1. "Voimme vaikuttaa tulevaisuuteen"
1. "Meillä on vastuu ajatella pidempää aikaväliä"

Mitä kestävä tulevaisuus tarkoittaa?

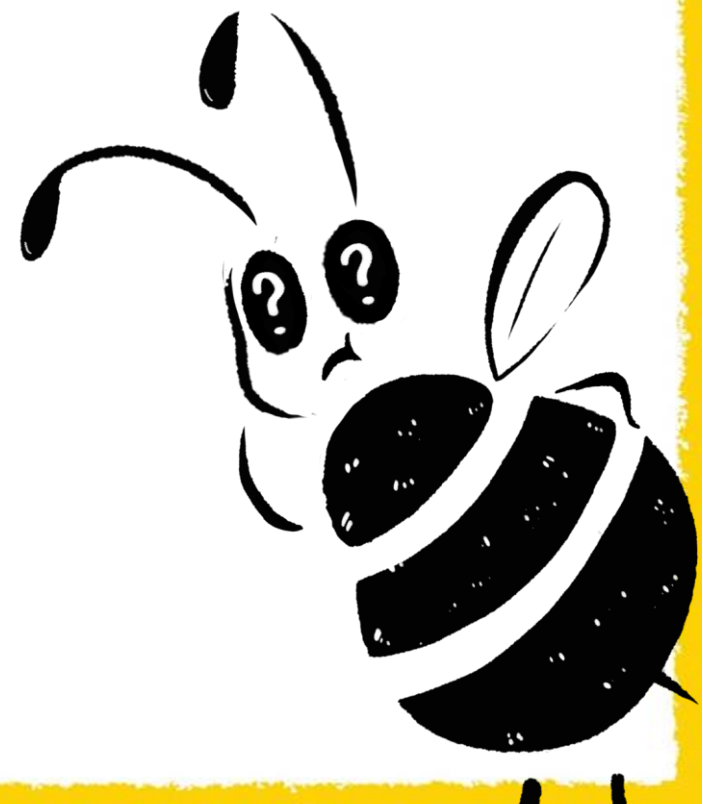
- Kestävä kehitys tarkoittaa sitä, että rakennamme hyvää tulevaisuutta
- Kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti meillä on vastuu tulevista sukupolvista

Kestävän kehityksen tavoitteet

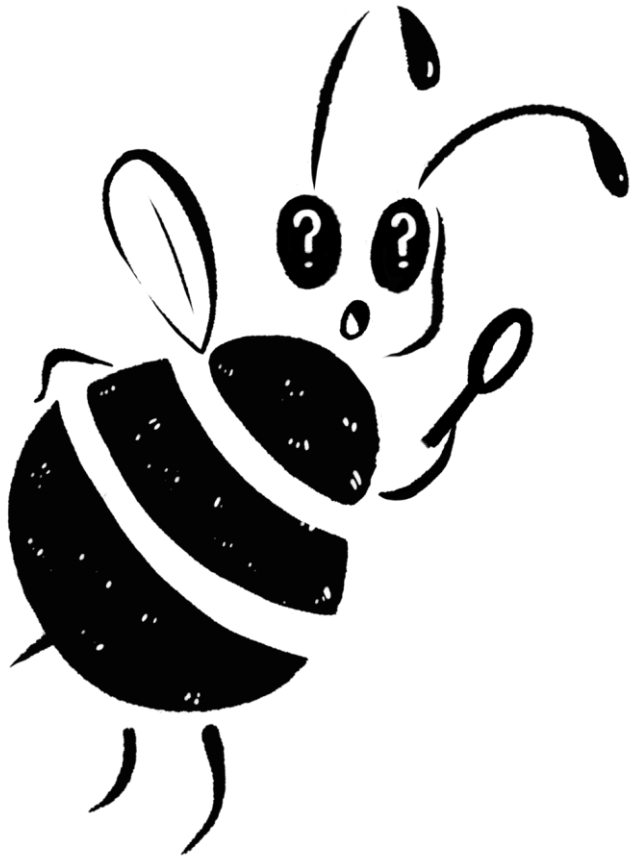
Tehtävä! Tulevaisuuden koulu

- Seuraavalla dialla on ranskalaisen taiteilijan Jean Marc Coten tekemä kuva 1900-luvun alusta
- Kuvassa taiteilija on kuvitellut, miltä koulu näyttäisi vuonna 2000
- Katso kuvaa ja pohdi:
- **Mitkä taiteilijan oletukset ja arvaukset ovat osuneet oikeaan? Entä mitkä ovat menneet väärin?**

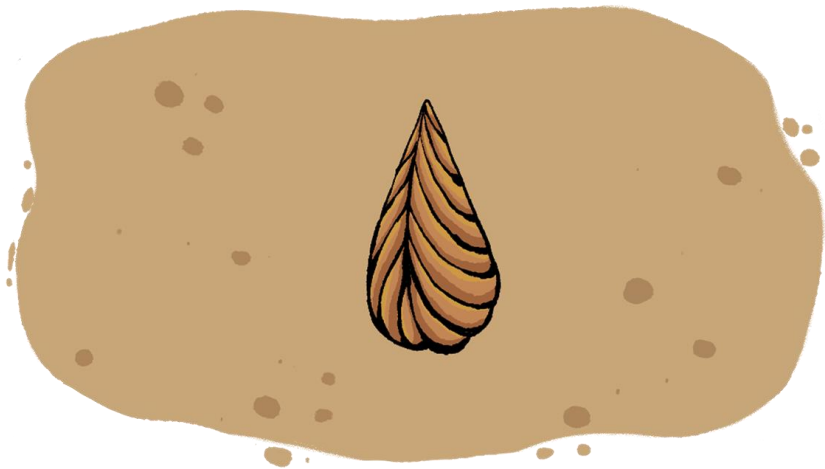
Mitkä taiteilijan oletukset ja arvaukset ovat osuneet oikeaan? Entä mitkä ovat menneet pieleen?

Osan kertaus

- Olet tutustunut tulevaisuusajatteluun
- Tiedät hieman, mitä tulevaisuusajattelulla tarkoitetaan
- Ymmärrät, minkälaista tulevaisuutta kestäväällä kehityksellä rakennetaan

Haasta

- Haastamme ajatuksiamme tulevaisuudesta
- Opimme, mitä utopia ja dystopia tarkoittavat

Tehtävä! Väittämiä tulevaisuudesta

- **Mitä mieltä sinä olet näistä tulevaisuuteen liittyvistä väittämistä?**
- Vastaa, oletko väittämän kanssa:
 - Täysin samaa mieltä
 - Melko samaa mieltä
 - Melko eri mieltä
 - Täysin eri mieltä

Erilaisia tulevaisuuksia!

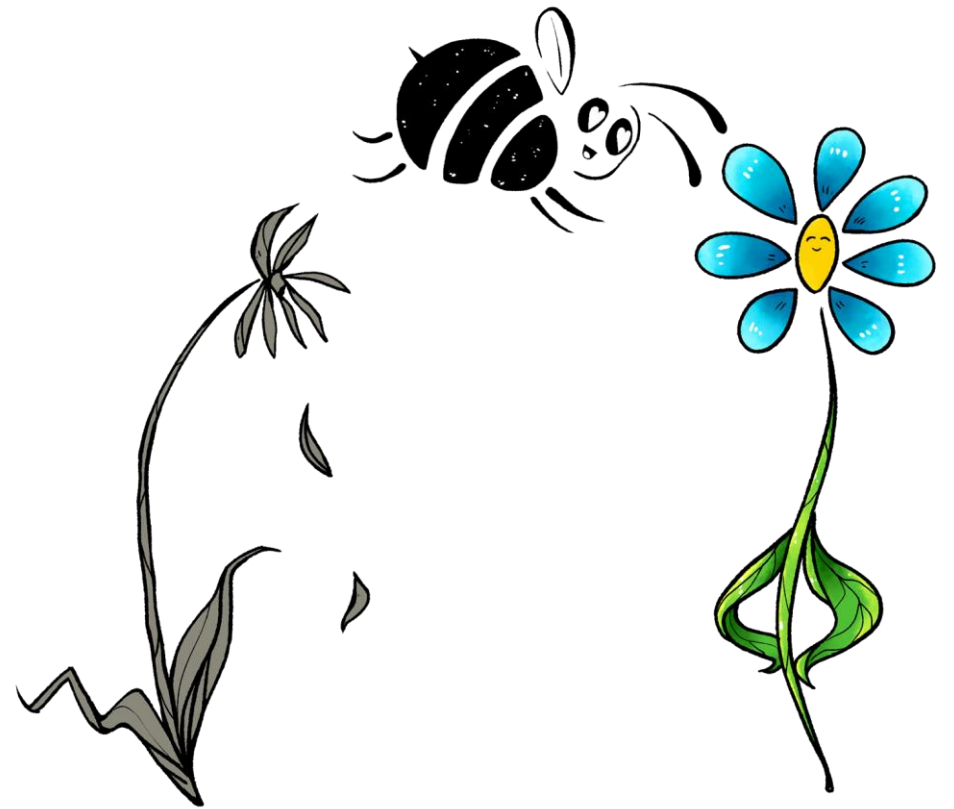

- Tulevaisuus nähdään usein menneisyyden jatkumona
- Tulevaisuudesta tehdään oletuksia, joita emme osaa haastaa.
- Meillä on usein liian kapea tapa ajatella tulevaisuutta

Mitä utopia ja dystopia tarkoittavat?

Utopia: Utopia on unelma ja haavekuva siitä, miltä hyvä tulevaisuus näyttää

Dystopia: Dystopia on kauhukuva siitä, miltä kamala tulevaisuus näyttää

Utopiat ja dystopiat

Esimerkkejä erilaisista tulevaisuuksista

Ekokriisi

Ihmisen toimien aiheuttama massasukupuutto, saasteiden lisääntyminen, hallitsematon ilmastonmuutos ja muut ympäristömuutokset vähentävät merkittävästi elinkelpoisia alueita ja ovat johtaneet lisääntyneisiin väkivaltaisuuksiin.

Flickr: Dimitris Planizos CC BY-NC

Paluu luontoon

Ihmiset oppivat elämään yksinkertaisempaa ja onnellisempaa elämää. Palataan perinteisiin elämisen muotoihin.

Flickr: Chris Ford CC BY-NC

Utopiat ja dystopiat

Esimerkkejä erilaisista tulevaisuuksista

Teknologia pelastaa

Teknologian kehityksen myötä energian ja ruoansaanti on saatu turvattua kasvaneelle väkimäärälle luontoa kuormittamatta. Koulutus ja personoitu terveydenhuolto ovat kaikkien saatavilla.

Flickr: Except CC BY-SA

Teknologia tappaa

Geenimuokkaus, nanoteknologia ja muut uudet teknologiat aiheuttavat entistä enemmän riskejä ihmisille ja ympäristöön ja yhden tai muutaman niistä toteutuessa yhteiskunta romahtaa.

Flickr: Giacomo Salizzoni CC BY-NC

*Mitä jos
ilmastonmuutos
voitaisiin pysäyttää?*

Greta Thunberg

Wikimedia commons (Greta Thunberg)
CC BY-SA 4.0

*Mitä jos kaikilla
maailman lapsilla olisi
oikeus hyvään
lapsuuteen?*

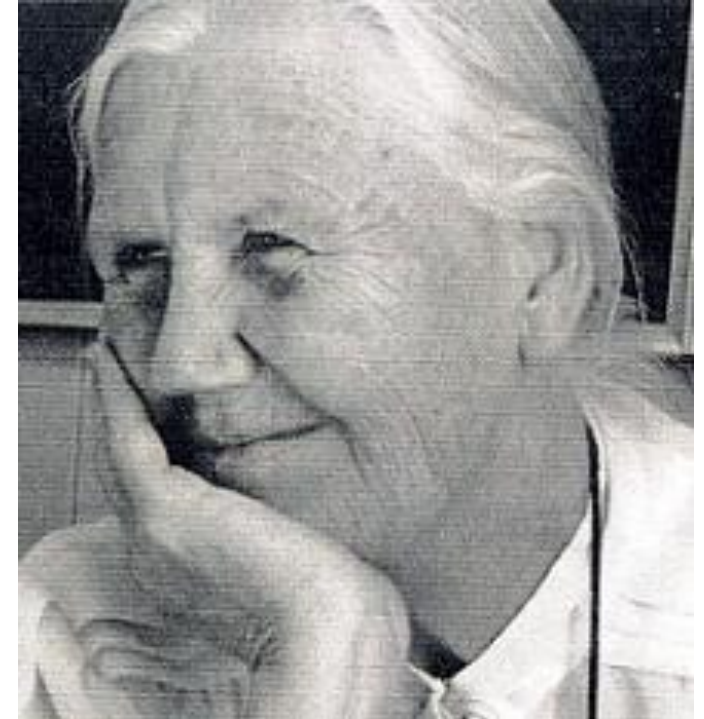
Malala Yousafzai

Malala Yousafzai: Education for girls
CC BY 2.0

*Mitä jos
maailmassa ei olisi
aseita?*

Elise Boulding

Wikimedia commons (Elise Boulding)
CC BY-SA 4.0

Tehtävä! Mitä jos...?

- Kirjoita yksi kysymys, joka alkaa “Mitä jos...”
- Yritä keksiä positiivisia “Mitä jos” -lauseita.
- Mitä asioita sinä voisit haastaa tai ajatella toisin?
- Tässä tehtävässä ei ole oikeita kysymyksiä eikä paineita tietää vastauksia - nyt on vapaus kysyä!

Mitä jos saisimme
lisättyä luonnon
monimuotoisuutta?

Mitä jos
maailmassa ei
olisi yhtään
jätettä?

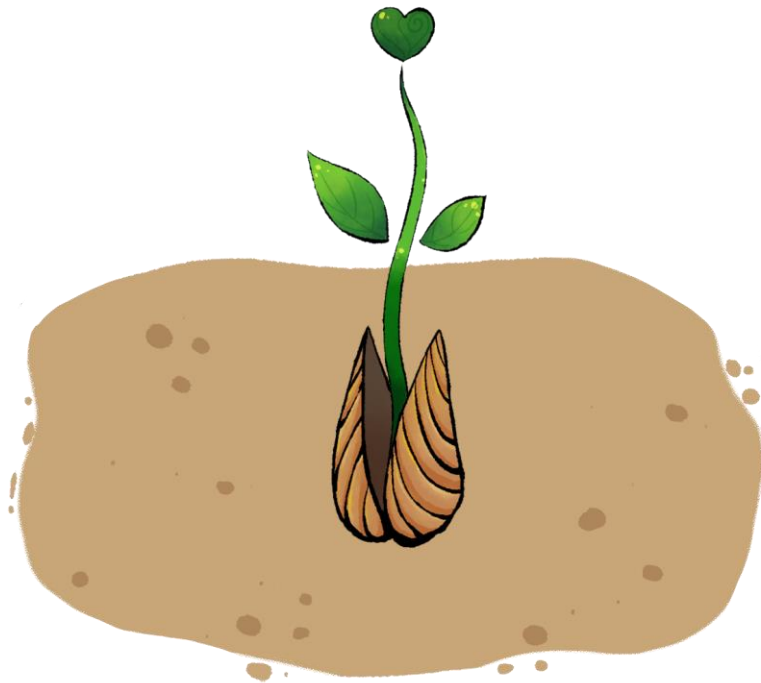
Mitä jos kaikki
pääsisivät
kouluun?

Osan kertaus: mitä on opittu?

- Opit käsitteet utopia ja dystopia
- Tutustuit erilaisiin tulevaisuuskuviin
- Haastoit omia ajatuksiasi tulevaisuudesta

Kuvittele

- Harjoittemme erilaisten tulevaisuuksien kuvittelemista
- Kuvitlemme toivottavan tulevaisuuden

KUVITTU

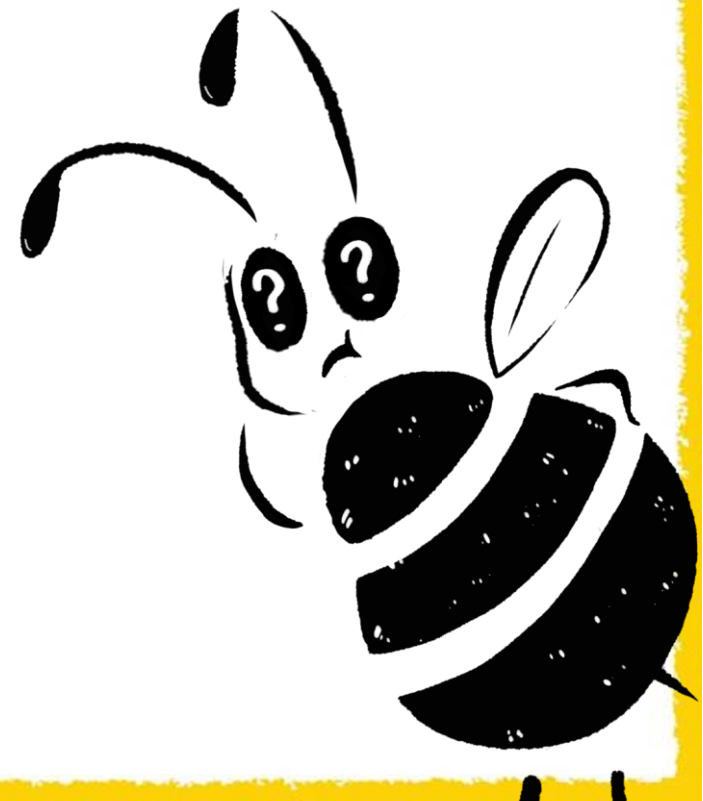
ON IHMISEN

SUPERVOIMA

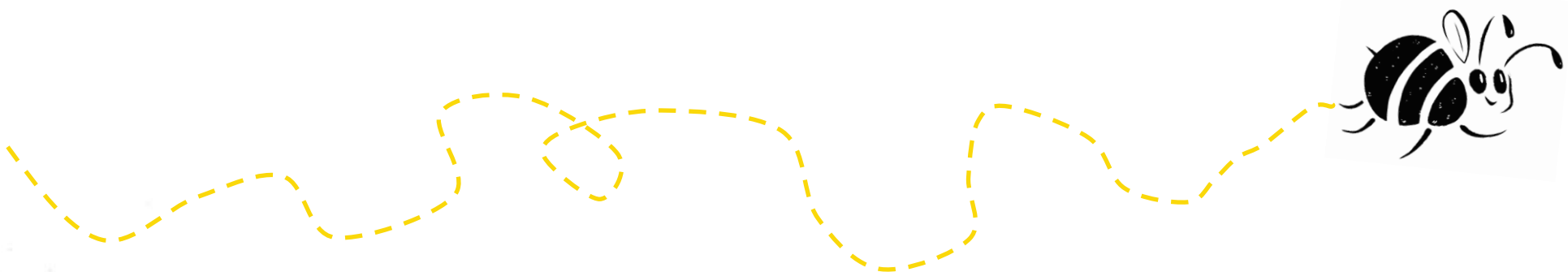
Tehtävä! Muistele tulevaisuutta

- Muistele jotain hyvää muistoa lapsuudestasi. Miksi se on jäänyt sinulle mieleen?
- Jaa muisto vierustoverisi kanssa

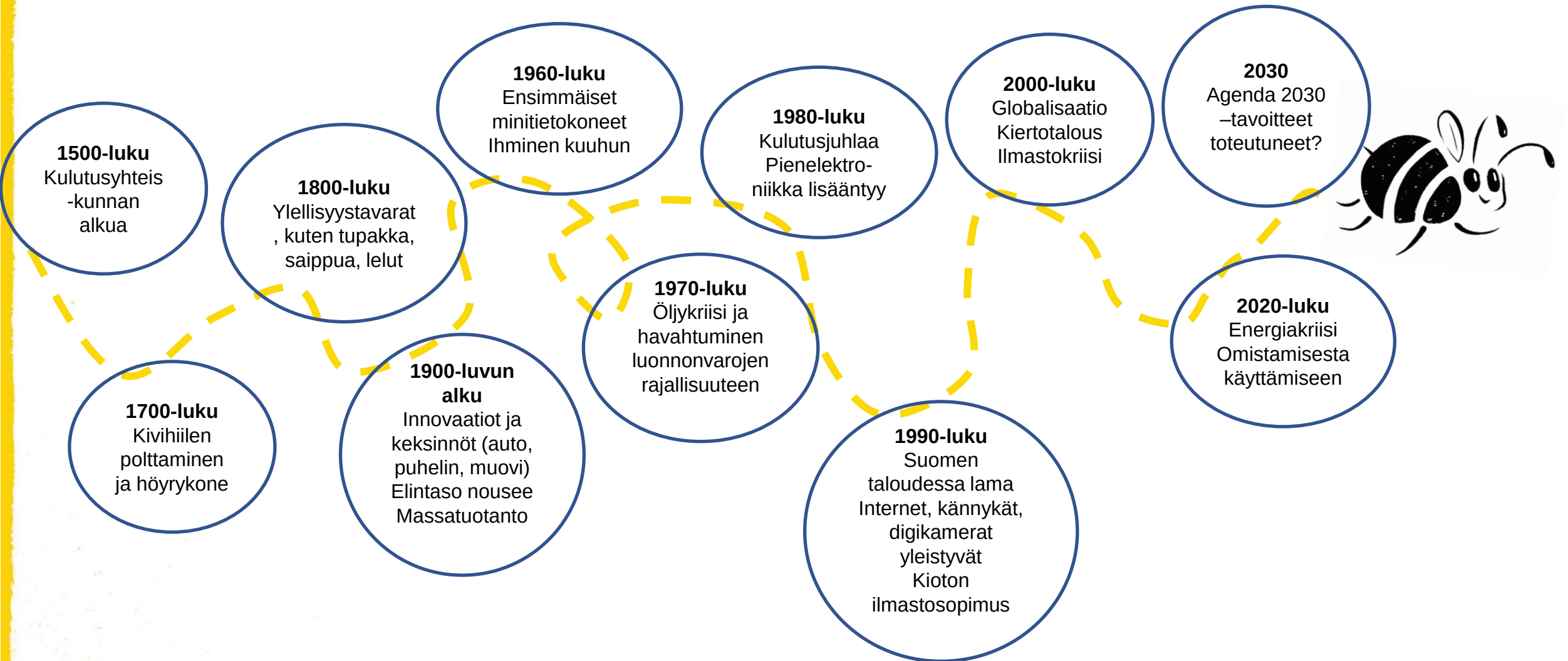

Katse menneisyyteen

- On tärkeää ymmärtää, että menneisyyden päätökset vaikuttavat siihen, miltä tulevaisuus näyttää.
- Lisäksi on tutkittu, että menneisyyden muisteleminen on aivoissamme yhteydessä tulevaisuuden kuvittelemiseen.
- Siksi onkin hyödyllistä harjoitella kuvittelemista muistelemalla ensin jotain mennyttä tapahtumaa.

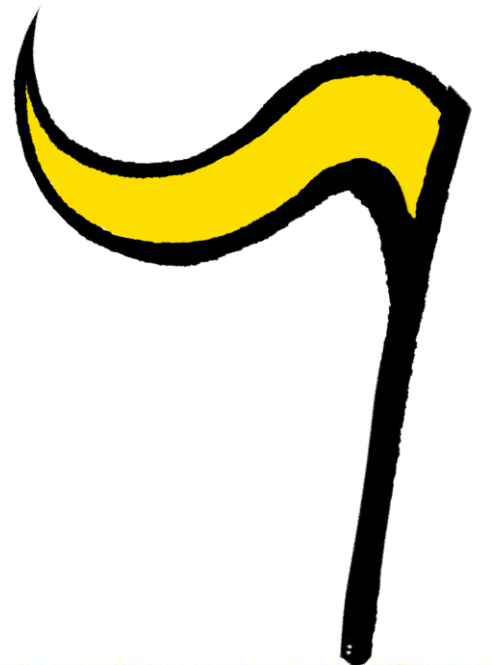

Aikajana luonnonvarojen kulutuksesta

Miksi kuvittelu on tärkeää?

- Jos emme osaa kuvitella toivottavaa tulevaisuutta, sitä on myös todella vaikea rakentaa
- Aina kun haluamme muuttaa jotakin, täytyy ensin kuvitella, minkälaisen lopputuloksen me haluamme

INNOSTAA!

REITTI tulevaisuuteen!

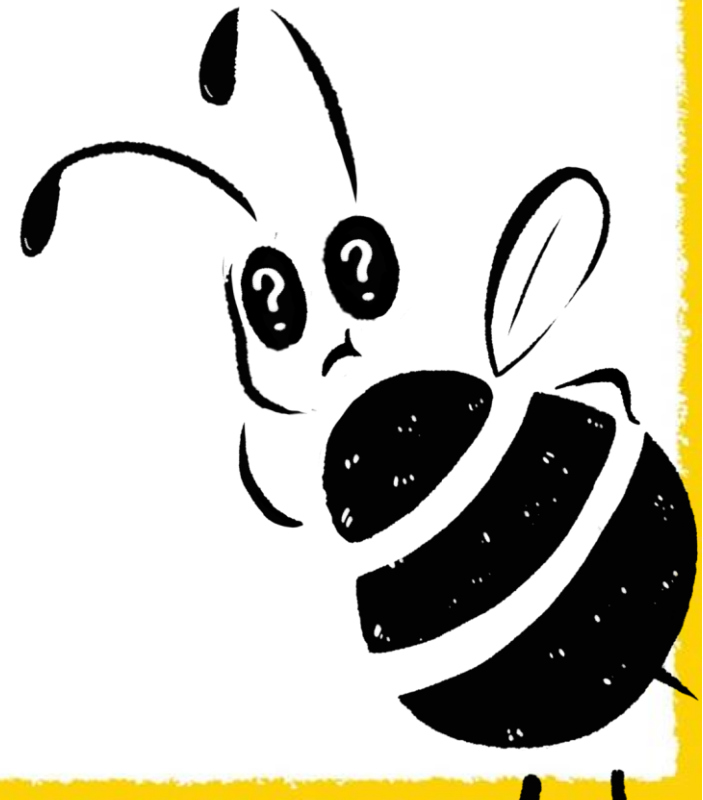
Visio

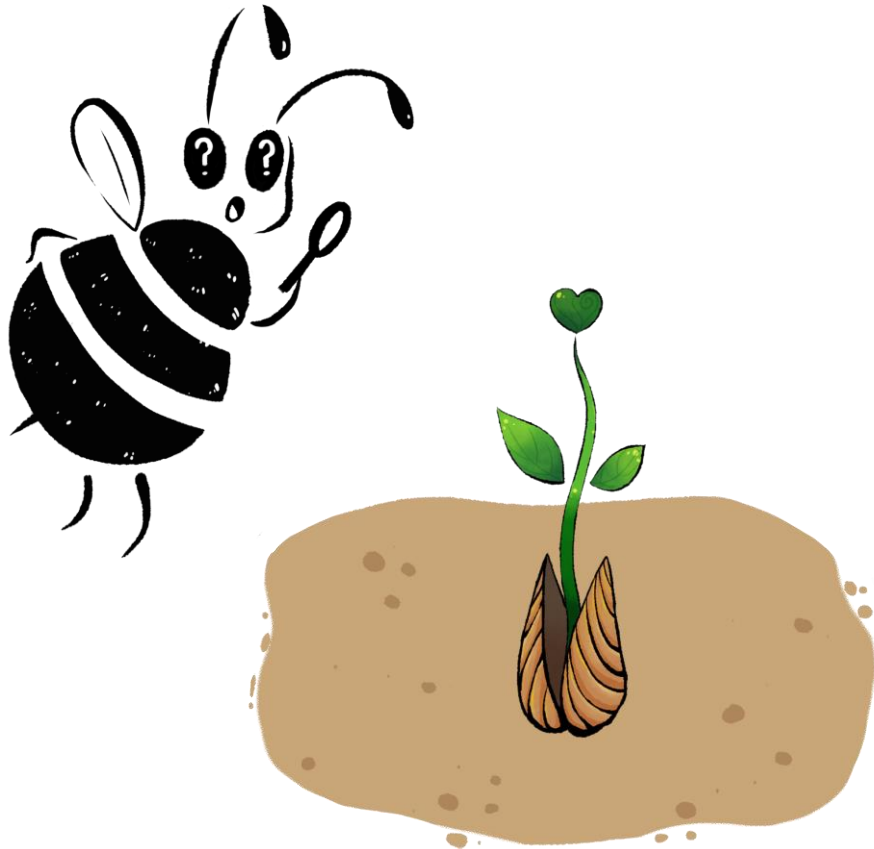
UNELMA /
tulevaisuudesta!

Herättää halun
TOIMIA!

Tehtävä! Kuvittele toivottava tulevaisuus!

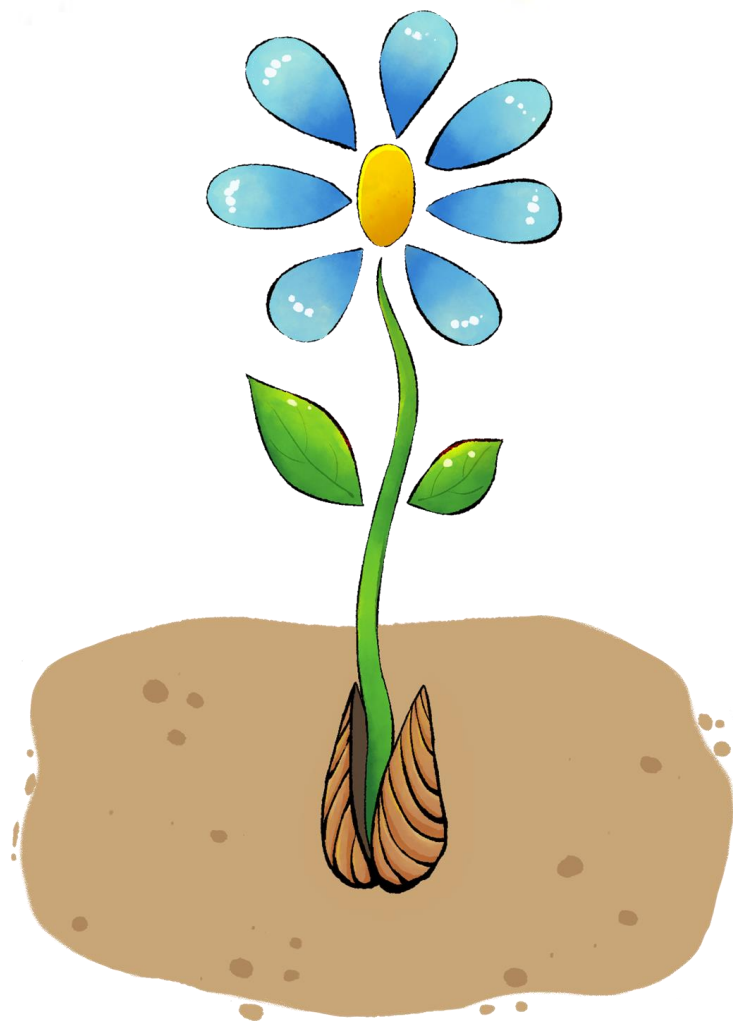
Tässä tehtävässä on tarkoitus miettiä, miltä hyvä tulevaisuus näyttää vuonna 2050.

Osan kertaus: mitä on opittu?

- Ymmärrät, miksi toivottavan tulevaisuuden kuvitteleminen on tärkeää
- Harjoittelit toivottavan tulevaisuuden kuvittelemista

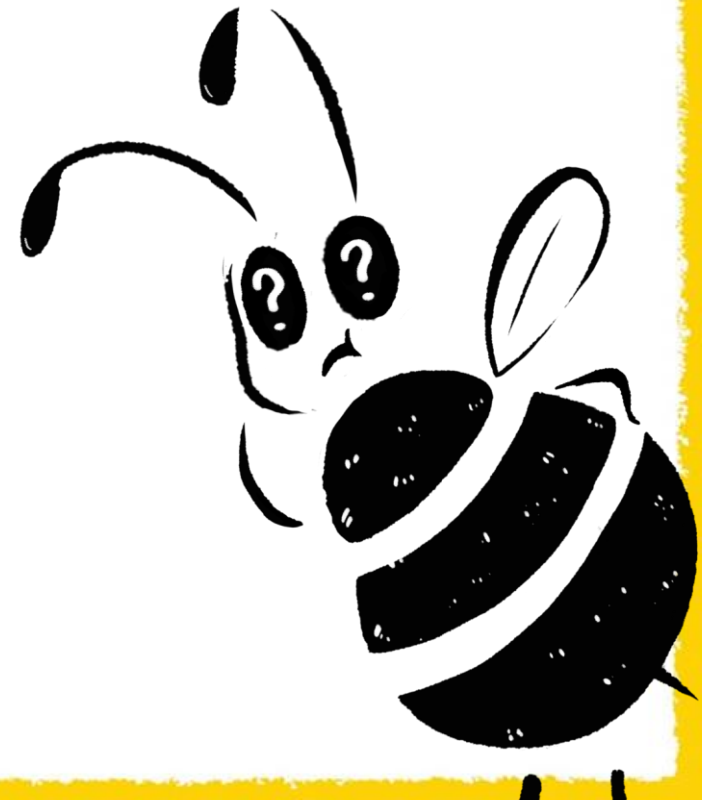

Toimi

- Hyvä tulevaisuus tehdään
- Tämän päivän pienilläkin teoilla ja valinnoilla on merkitystä
- Jokaista meitä tarvitaan
- Muutoksen tekemiseen tarvitaan monia eri tasoja

Tehtävä! Hyviä tekoja!

- Mitä asioita sinä teet NYT, jotka rakentavat parempaa tulevaisuutta?

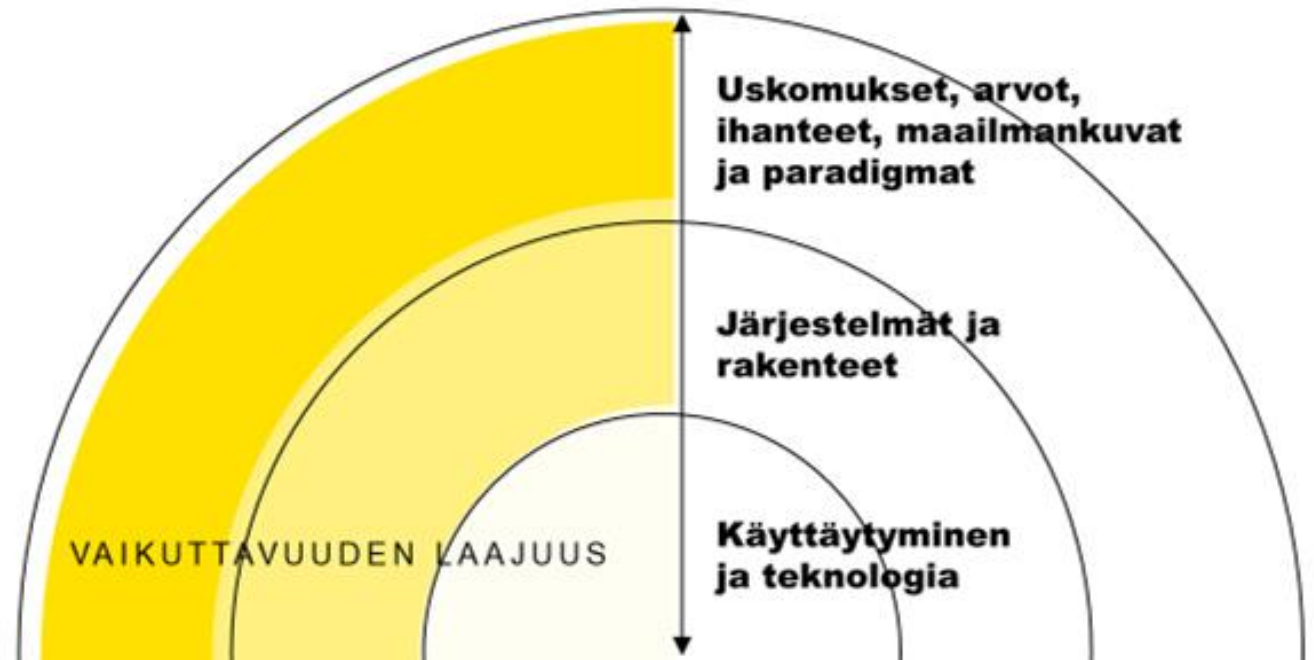
Hyviä asioita tapahtuu koko ajan

Pariisi
päätti istuttaa
170 000 puuta
keskustan
läheisyyteen

Naali pesi
ensimmäistä
kertaa
Suomessa 25
vuoteen

Suomalainen
Telaketju-verkosto on
tehostanut merkittävästi
poistotekstiilin
keräystä

Muutoksen tasot

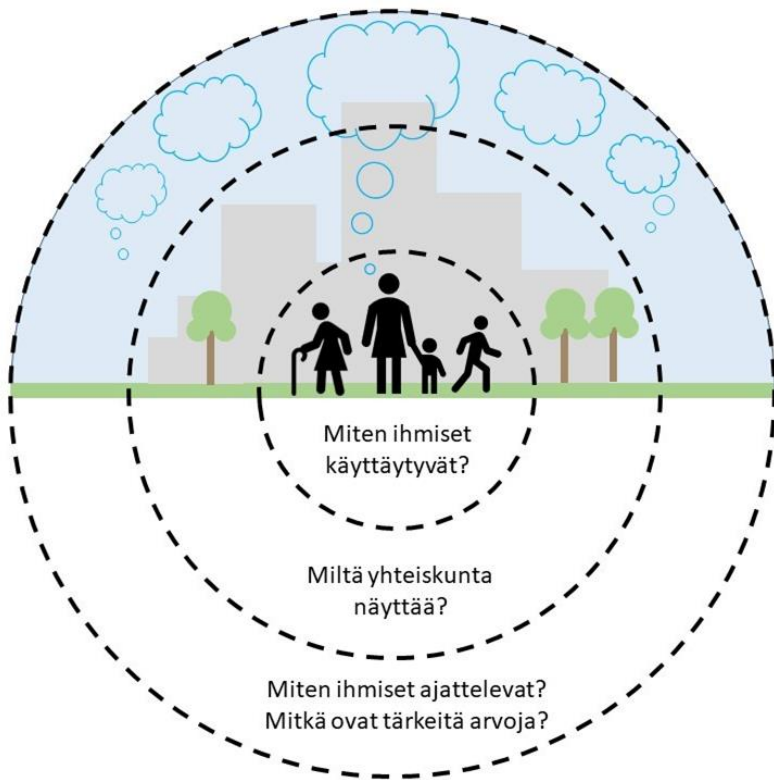
- Toimintaamme ja käyttäytymiseemme vaikuttaa ensisijaisesti se, miten me ajattelemme ja mitä me arvostamme. **Minkälaiset teot vaikuttavat arvoihimme ja ajatteluunme?**
- Ihmisten toimintaan vaikuttaa paljon myös yhteiskunnan rakenteet, kuten lait. **Minkälaisilla teoilla voimme muuttaa rakenteita yhteiskunnassa?**
- Jokaisen ihmisen omalla toiminnalla on myös vaikutusta tulevaisuuden rakentumisessa. **Minkälaiset teot tai teknologiat muuttavat käytöstämme?**

Esimerkki muutoksesta:

”Kenelläkään ei ole omaa autoa”

- Käyttäytyminen: Kaikki käyttävät liikkumiseen omia jalkojaan, pyöriä, julkista liikennettä ja yhteiskäyttöautoja.
- Rakenteet: Liikkuminen palveluna on tehty helpoksi. Liikennevälineiden vaihtaminen kesken matkan on sujuvaa. Katetut parkkipaikat pyörille. Yhteiskäyttöauton vuokraaminen on helppoa ja sujuvaa.
- Ajattelu: Auton omistaminen ei ole tärkeää ja tavoiteltavaa. Julkisuuden henkilöt eivät halua mainostaa yksityisautoilua.

Tehtävä! Toimi ja vaikuta!

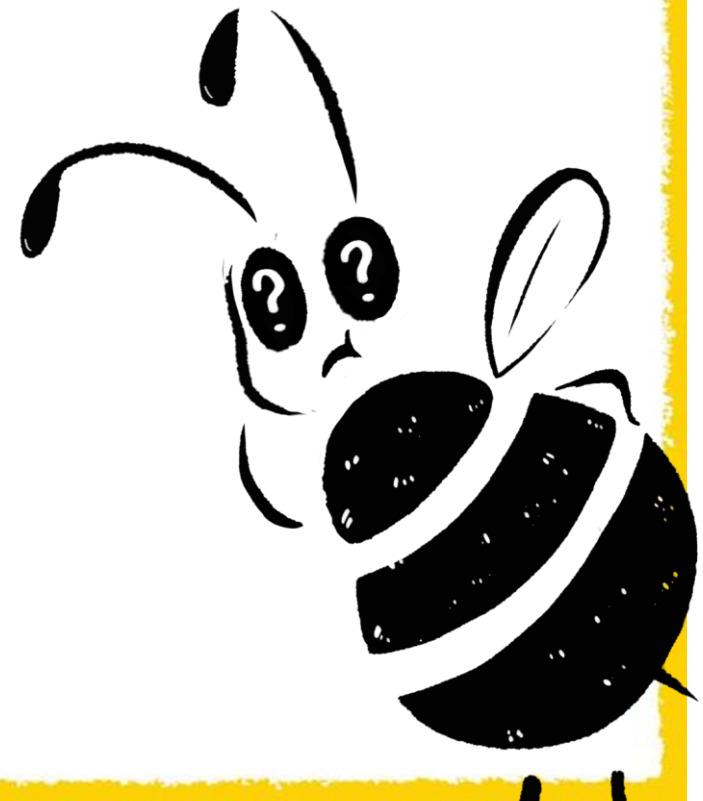
- Palataan yhdessä kuviteltuun vuoteen 2050.
- **Minkälaisia tekoja ja toimia tarvitaan, jotta tällaiseen tulevaisuuteen päästään?**

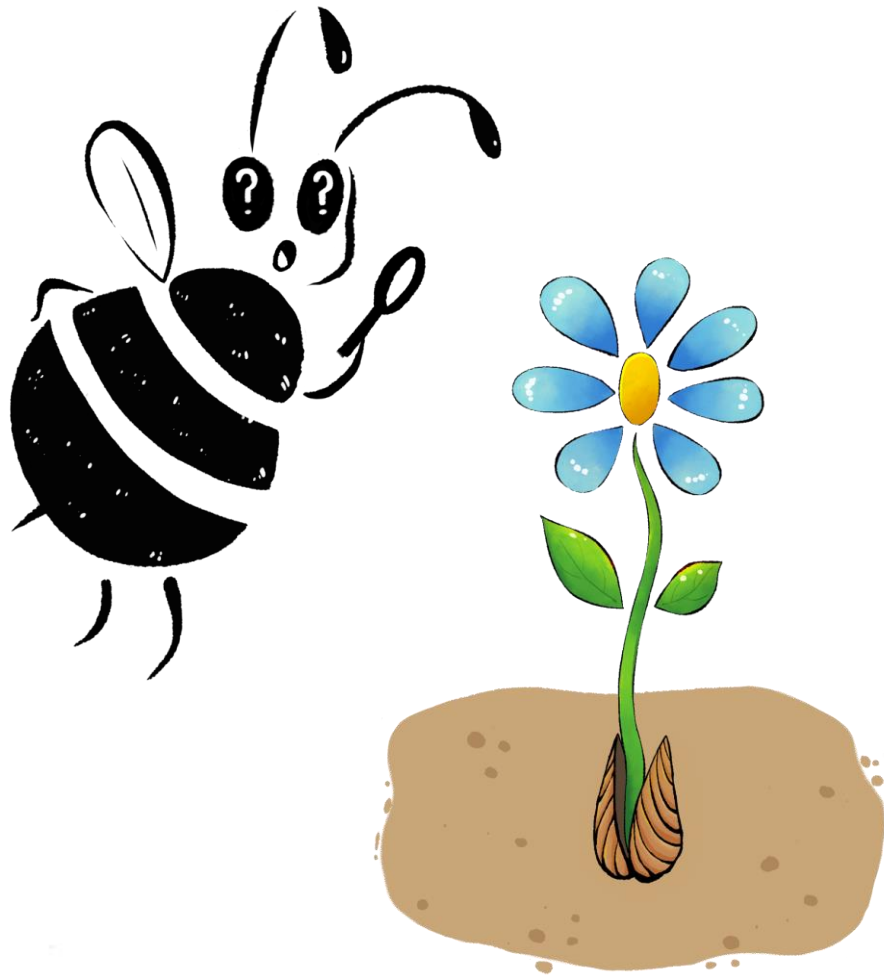

Tehtävä! Hyviä uutisia tulevaisuudesta

Palaa nyt kuvittelemaasi tulevaisuuteen 50 vuoden kuluttua.

Tee uutinen, jossa kuvittelemasi tulevaisuus on toteutunut.

Osan kertaus: mitä on opittu?

- Ymmärrät, että toimintaa ja tekoja tarvitaan monella eri tasolla (ajatukset, rakenteet, käyttäytyminen)
- Osaat miettiä erilaisia toimia ja tekoja hyvän tulevaisuuden puolesta

Kiitos!

Tekijät: Maria Runonen (Perho Liiketalousopisto), Niina Rossi (Omnia) ja Iiris Lukkarinen (Omnia)

Kuvitus: Siiri Meriläinen (Omnia, media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinto)

Taitto: Anna Karihaara (Omnia, media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinto)

Rahoitus: Sitra. Materiaali perustuu Sitran kehittämään Tulevaisuustaajuus -työpajaan.

Otsikko

Leipäteksti